

TEATRO VALENCIA

L' AMOR, CAMÍ DEL CEL

COMEDIA
LÍRICA EN
UN

ACTE,
ORIGINAL
DE

Carles Salvador

Núm. 132

Préu: 30 Sénts.

adorC/117

Teatro Valensiá

REVISTA SEMANAL LLITERARIA

Apareix tots els divéndres

Director: R. GAYANO LLUCH

Redacció y Administració: NADOR, NUMERO 9 BAIX

DEPOSIT ÚNIC D' EIXEMPLARS: Tapineria, 2, baix

Publica en cada número UNA OBRA COMPLETA del Teatro Valensiá

SUSCRIPSIÓ: En Valensia: trimestre 3 pesetes — Fora: idem 3'50 pesetes
El pago de les suscripcions antisipat — Número solt 30 séntims — Atrasat 35

Núm. 132

Valensia 23 de Novembre de 1928

Añ IV

Als nostres llechidors:

Posém en coneiximent dels nostres amics, companeros y llechidors, qu' esta administració ha posat a la venta un elegant llibre de 112 páchines en paper ploma y en lletra del tipo 9 cuyo títul es:

Resumen Historial de la Fundació de Valencia

i principals fets històrics que tingueren lloc en ella o que intervingueren sos moradors fins la reconquesta, per

RAFÉL TORRES OLMOS

Treball premiat en los «Jocs Florals» de «Lo Rat-Penat» en 1ª any 1924

PREU: 1'50

Molt pronte:

BROTS DE LA TERRA

Magnífic llibre de poesies festives y jocosos de nostre estimat director,

R. GAYANO LLUCH

Ilustracions de DUBÓN, MELLADO, CARRILERO, LEY, y atres exselents dibuixants.

Paper ploma. Tamañ 20 per 13. Lletra del tipo nou, 200 páchines

Pera pedidos a esta administració.

2 PESETES

L' AMOR, CAMÍ DEL CÈL

COMEDIA LÍRICA EN UN
ACTE, ORIGINAL DE

Carles Salvador

*Estrená en gran éxit en el Teatre Centre Castellonenc, de Bar-
celona, el día 2 de Febrer de 1927.*

DEDICATORIA

A

Salvador Salvador

*el meu germà, en tot l' amor que
ell sap que li té,*

CARLES

REPARTIMENT

PERSONACHES

- ARTISTES -

MARIA.	20 anys.	Srta.	Tudela (P.)
ANGELETA.	12 »	»	Sanchis
SRA. DAMIANA...	50 »	»	Tudela (C.)
ROSETA, (criada).	23 »	»	Rossi
TERESETA, (amiga).	22 »	»	Mangraner
ANGELA, »	25 »	»	Rivero
DON EVARISTO.	30 »	Sr.	Balaguer
ELIES, (mecànic.).	30 »	»	Rivero
SEÑOR PEPE.	50 »	»	Llorca
PEROT.	25 »	»	Matalí
Cardo.	30 »	»	Rossi
REPARTIDOR.. . . .	18 »	»	Alepúz

Epoca actual en un poble de la Plana.

Dreta i esquerra de l' actor.

Acte Únic

L'escenari representa una casa rica en un poble de la Plana. Entrada de planta baixa, ben amoblada, puix l'amo, el señor Pepe, és un taronger dels que exporten fruita a l'estranger i té els diners a cabasos i moltes fanecades de tarongers encara que ell i la seua dona, la señora Damiana, tenen escassa cultura o lo que se sol dir «finor de societat». Este matrimoni té una filla, María, educada en un col·lege, i té els modals fins i és molt sentimental.

Al foro hi ha una porta ampla per la que se veu el carrer curt, i al final, els tarongers, i en últim terme, la mar, espléndida, dels dies de primavera. Al costat dret de la porta del foro hi ha una reixa per la que se veu també el carrer.

A la dreta, porta de jardí, en cristalls que se troben oberts de bat a bat i per allí entra a dins de casa un perfúm de flors i de herba-lluïsa, que dona glòria.

A l'esquerra, en primer terme, porta que comunica en les habitacions interiors. En segon terme porta de despaig, tancada, pero practicable.

A un racó, perja. Un centre amb flors. Palmeretes a on vaja ve. Cadires fines. Uns sillonets de tapineria. Mecedores en llaços de color de rosa. Escupideres. Algún quadro a les parets.

Es de dia i pel matí. I precisamente el dia que Elies acaba la reparació de l'averia del motor de l'aeroplá que fa una setmana hagué d'aterritzar en la platja de la població. Este aparell és un que fa la línia França-Marrroc. A l'aterritzar hagueren alguns desperfectes que els fusters del poble, baix la direcció de don Evaristo, l'aviador, han reparat desseguida. L'averia del motor costá un poquet més perque el mecánic, Elies el calavereta, no té ninguna presa, i mentres li fa l'amor, per divertir-se, a Roseta, la criadeta de casa. Pero don Evaristo i María s'han enamorat de veres.

Estos aviadors mengen i dormen en casa del señor Pepe perque varen caure en una finca d'ell, com que este home ric es el primer que els prestá auxili s'els endugué a casa, no consentint, de cap de les maneres, que ninguna autoritat els traguera de la seua desinteressada protecció.

Tot el demés de la comédia ja se vorá poc a poc.

El SENYOR PEPE està apunt de marxar, i ROSETA

Ros. Fassa-ho, senyor Pepe! Per Deu, senyor Pepe! I si no ho fa per la seua filla, fassa-ho per mí!

Pepe Hola! Que tu també t'has enamorat de don Evaristo? Estes xiquetes!...

Ros. No, home. Es el seu mecánic, es Elies que s'ha enamorat de mí. Fassa-ho, senyor Pepe. Que no s'en vagen... per la amor de Deu.

Pepe Per els vostres amors, voldràs dir.

Ros. Es igual, home. Vaja, pose eixe telegrama... Pose totes les influencies... Pose que están malalts... Sí, sí; els dos. Que no s'en vaja Elies asoles... Ni...

Pepe Aném a vore, xica. Tens molt de interés...

Ros. Tením, tením.

Pepe Teniu, está be. Pero cóm ha segut aixó?

Ros. Jo que me sé.

Pepe Es xocant. No m' explique...

Ros. Ni jo.

Pepe Pero María...

Ros. La seua filla igual que jo. Els ve-rem entrar per eixa porta en companyia de vosté... i mos quedarem en la boca oberta. Son tan fins, tan elegants, tan sabuts, tan guapos, que la veritat, María se eramorá de don Evaristo i jo del seu mecánic. Sí! (*Mira al cel i sospira.*)

Pepe Sospires i mires al cel? Igual que María. Caure aci don Evaristo i caure-vos a terra les ganes de menjar, tot fon ú. La meua dóna ho conegué de repent i me díu: «Estes xiques están «moraes» pels aviadors.» Ya esteu ven aviaes.

Ros. Cert. Jo no puc negaro.

Pope Ni la atra. Les dónes son el dimoni en faldes. En vore pantalóns ja preparen les randes. Senyor, lo que mos fan fer als pares!

Ros. Pero... vaja, pose el telegrama. Córrega!

La SENYORA DAMIANA, mudá, per la esquera. Parla un poquet masa apresada

Dam. Hala, aném!

Pepe Oi, que apanyadota.

Dam. Tu, calla i creu. Hala, aném! Jo li telegrafíe al Papa si es es me- nester.

Pepe Tu remourás la Ceca, la Meca i la Vall d' Andorra.

Dam. I conseguire que se queden uns dies més.

Ros. Sí, senyora Damiana, sí. María está molt trista... i jo no tint colors en la cara.

Dam. Pepe, tu saps? D' esta, si hi ha un

disgust, la nostra xica se torna més tísica que un margalló.

Pepe ¿Has dit tísica? ¿Pero que tísica?

Ros. I jo també, senyor Pepe. Ai, Elies, te quedes sense novia!

Dam. Hala, aném! Tóca! Pero, ¿qué fas? A «telégrafos!» Hala!

Pepe Tísica! Telégrafos! Tísica! No ho comprenc.

Dam. Hala, aném!

Pepe Sí, sí.

Dam. Tóca, home!

Pepe Clar!

Dam. En lo «moraeta» que está la xica! (*Mutis espentejant al senyor Pepe qui s' en ix pegant voltes, cómicament.*)

ROSETA y tot seguit ELIES per el foro

Ros. Ai! Ai, Elies! Don Evaristo! María! L' amor! Ai! Me case! Ara va en serio! Ara si que me case! (*Se queda absorbita mirant el cel. Entra Elies i quan está junt a ella li pega un pessiguet.*)

Elies (*Vestix la típica granota dels mecánics.*) Tarongeta!

Bos. Ai! (*Fuig asustá i després riu gójosa.*) ¿Ja has vingut?

Elies Eres tan blanca com la flor del taronger!

Ros. No se burle, Elies, per favor.

Elies Quedarem en parlar de tú.

Ros. ¿De mi asoles?

Elies Que me parlaries de tú, ¿ho enténs ara?

Ros. Es de veres i o cumpliré. ¿Si que s' en aneu huí?

Elies Sí.

Ros. ¿I totes les promeses que m' has fet?

Elies Se cumplirá"... com dos i dos fan cinc.

Ros. Elies!... (*Tendrament.*)

Elies Tornaré, ¿saps? Tornaré com tú vullgues: per terra, per mar, per l' aire. Com tú manes.

Ros. Torna... per mi no més, Elies. M' has donat paraula...

- Elies ¿Ne vols dos paraules més? Estás a temps. Demana, taronjeta doble fina, que per a tú ne tinc una saria plena de taronges, dic, de paraules.
- Ros. Pero si t' en vas...
- Elies No res, ulls de moscatell. Ara es quan veig que te vullc de veres i ara es cuan veig que mos podrien casar.
- Ros. ¿De veres?
- Elies De veres. Tú no tens pares, que t' erreplegaren estos amos que tens...
- Ros. Elies; si me trobaren en un cabaset de mandarines!
- Elies Tú sense pares i jo en una marastra com una canastra i en un parastre com un miura, en cuernosi tot. Ja veus si puc tornar. (*La pessiga.*)
- Ros. Ai! Ja, ja veig que tornes.
- Elies I mos casarán als dos, suc de taronja imperial. Jo seguiré volant pels aires, que sense l' aire no podria viure; y si volies un nugolet d' aquells de cotó en pèl que adornen nostres camíns, nugolet que tindrás, Roseta mea, per a fer-te un coixinet i dormir en ell la «sesta del borrego».
- Ros. ¿De veres?
- Elies I el día que trobe un angelet escapat del cel, t' el porte per a que li dones mama i l' adorgues i li netejes els bolquers.
- Ros. No m' enganyes?
- Elies Mira si als ulls tinc... maganyes. (*La pessiga.*)
- Ros. Sí!
- Elies I el dia que vullgues vindre en mí a pegar una volteta com una colometa per ahí dalt, tindrás per a tú asoles el millor lloc de l' avió.
- Ros. ¿I si caic?
- Elies Reventes com una cigala.
- Ros. Marè meu!
- Elies Tonta! Moriries en companyia mea.
- Ros. Aixó, no.
- Elies Pero tú creus, Roseta pomposa, que jo deixaria morir al meu costat a una dóna que no fores tú?
- Ros. Guilopol!
- Elies I allá dalt, quant la terra se veu com un signonet, vories quína felicitat més gran, tota una blavor exquisita... i el dolor de cap que dona el motor...
- Ros. Volar jo...
- Elies Sí, dóna; si ja estás mig volaeta...
- Ros. Es porque... te vullc...
- Elies Entonces...
- Ros. No me mires aixina, que 'm fas pór.
- Elies Calla, que ara ve lo bo. (*Mira a dreta i esquerra; se cerciora que pel carre no passa ningú, i s' acosteta a Roseta per a abraçarla.*)

MÚSICA

- Elies Ai, Roseta!
- Ros. Ai, Elies!
- Elies Dona 'm ales per volar.
- Elies Els meus braços te transporten cap aqlá on vullgues anar.
- Ros. Jo seré com l' oroneta.
- Elies Jo seré com l' aeroplá.
- Elies Obri els braços, bat les ales, que te puc atropellar. (*Els dos, braços estesos com si volaren, volten l' escena perseguint-se. Ella xiscla com una oroneta i ell imita el roido del motor.*)
- Elies Ai, Roseta!
- Ros. Ai, Elies!
- Elies Ja estic casi marejá.
- Elies El mareig se passa pronte en un bes y en un abras.
- Ros. Jo vullc ser com l' oroneta.
- Elies Jo vullc ser com l' avió. Si me mires d' eixe modo me calentes el motor. (*El mateix joc d' abans.*)
- Elies Ai, Roseta!
- Ros. Ai, Elies!
- Elies Tú t' en vas per no tornar.
- Elies Si no torne fes-te el conter quem' he mort trencant-me el cap.
- Ros. Jo vullc ser com l' oroneta.
- Elies No pesém el qué vindrá. Este món son quatre dies i en morir-mos ja hem volat. (*S' agafen i ballen. Al terminar la orquesta, ell li dona un bes al coll.*)

PARLAT

Ros. Ai! (*Se queda mig desmaiada de goig. Ell la sosté somrient.*)

PEROT i CARDO per el foro. El primer es el senyoret del poble; el segon es el xulo de cabaret

Perot Arruixa!

Car. Escolte, amic, aci venen gasolina?

Ros. Ai, quina vergonya! (*Mutis.*)

Perot ¿Aci reparen neumatics averiats?

Elies Aci dins, no; pero ahí al mig del carrer se solten bocinaes, invent patentat per un servidor. (*Actitut de boxejar.*)

Car. ¿A quin preu, jove?

Elies Resulten cares... unflaes. ¿Ne vol mitja dotsena?

Perot ¿Que fa la rebaixa del tant per cent?

Elies Qui fa la rebaixa es el dentiste. Com les deixe a mig arrancar, no cal que gaste les estenalles dels burros. ¿Vol probar l' invent? (*Boxejant.*)

Perot No, home, no. Mos es igual, sap? Era una brometa.

Car. L' hem vist tan grasiós i tan aprofitat, que... de veres, voliem fer-li una pregunta.

Elies Vostés dirán, i apreseta, que m' espera la magneto.

Perot «La Magneto» qui es, l' ama o la criá?

Elies La que vosté vullga, guasó; adver tintli que de continuar la conversa per este camí i esperant-se cinc minuts només, van a fer vostés dos més revolusions per l' aire que l' hélice del meu aparato. (*Actitut de boxejar, atacant.*)

Car. Vosté té el geni agre.

Elies Home, si han vingut a destorbar.

Perot Aixó ja m' agrada. Anem a ferse un deu.

Elies ¿Un deu de qué?

Car. Aném a posarli oli al motor.

Elies Tinc repará l' averia; gracias.

Perot Aixó es cosa fácil de fer. Quant

el motor de regar el tarongeral no me vol tirar avañt, ho remedie jo desseguida. Alcohol al motor i aiguardent a la panxa. ¿Qué passa? Xispa jo i xispa el motor. Ja está.

Car. Jajaja. Anem a ferse el vermut, señor granotero.

Elies Pero .. ¿qué volen de mí?

Perot No res. Fer-li una pregunta,

Elies Pues obriguen la boca.

Perot Podrien eixir...

Car. No mos ou ningú?

Elies Que jo veja, estém els tres asoles.

Perot Prenga, pa un café. (*Li dona un billet.*)

Elies De 25 pesetes? D' eixos xicotets m' en sobren sempre. (*Desprecia el billet.*)

Perot Pos conteste.

Elies Pos... pregunte.

Perot El seu amo, eixe aviador, a qué ha vingut a esta casa?

Elies Vosté dirá. Tots saben perquè estém en esta poblasió i en la casa del senyor Pepe. (*Angeleta escolta desde una porta de l' esquerra.*)

Car. Está bé. Pero hi ha més. Don Evaristo busca la María.

Elies Es vosté el novio?

Car. Jo... seré el padrí de la boda. El novio es el senyor.

Perot El novio seré jo.

Elies El felicite, porque té bones tarongetes.

Perot Lo que no puc consetir es que caiga del cel un vivales en la casa més rica del poble, que torne tarumba a la xica més bonica del món... i que la fassa una desgraciá.

Elies ¿Desgraciá, per qué?

Car. Huit dies que no més van pels horts pelant taronges.

Elies Ells van a la llum del sol i vostés tirant pelletes.

Perot I huit dies que ella está ullerosa, descolorida, i que fa cara d' espasmá. Aci passa algo gros, i la cansalá no es de pollastre.

ANGELETA, encesa de rabia,
per l' esquerra

Ang. Ni la petxuga de bacó. Pero li asegure que aixó que diuen vos-tés dos es més fals que la cara de Judes; i que per a un xulo de taverna i per a un senyoret d' aterra el kilo, soc jo prou, si parlen mal de la meua germana.

Elies Olé les xiquetes de costura!

Ang. Si els homens ja no tenen vergonya en la cara, ne tinc jo prou per a defendre a Maria.

Elies Ací me tens a mí, Angeleta! Qué demanes?

Ang. Que s' en vagen eixos homenots. (*Perot i Cardo riuen.*)

Perot Toca, Cardo, toca. Jajaja!

Car. Sí, toca, que jo encara no me dedique a matar puses.

Ang. Al carrer! (*Mutis Perot i Cardo. Al pasar per la reixa se varen.*)

Car. Taronja sema! (*Insultant.*)

Ang. Mira que si vaig ahí... (*En rabia.*)

Perot Jajaja! (*Desapareixen. Elies ix al carrer provocatiu y amensao.*)

Ang. (*A la reixa*) Mala sombra! (*Al públic*) Vol a ma germana i a ella li agafa oix només el veu. Es un jugador i un borratjo. Vol exportar i no entén ni les marques. Si envia caixes a Hamburgo baixa el marc de repent. Si les envia a Londres s' aфона el barco. Si les envia a París descarrila el tren. Malapata! I voler a ma germana!

Elies (*Entrant*) Qué valenta eres, Angeleta! (*L' abraça.*)

Ang. Vaig a contarliu a Maria.

Elies I jo a arreglar les maletes. D' ací un rato s' en ixim volant.

Ang. Hasta després. (*Mutis dreta.*)

Elies Tingues sempre eixe carácter, Angeleta, ángela de María! (*Mutis esquerra.*)

ROSETA, molt alegre, per l' esquerra. Seguidament, senyor

PEPE i senyora DAMIANA,
malhumorats pel foro

Ros. Ja están ací. ¿Qué, si qu' han posat el telegrama?

Pepe Sí, dóna, sí.

Dam. Pos clar. Pero, ai, no podrá ser.

Ros. ¿El qué?

Dam. El quedarse, filla. (*Trista.*)

Ros. ¿I aixó?

Dam. Res, xica, res. M' acaba de dir l' Alcalde que a les onse se 'n han d' anar. Que eixirán les autoritats a despedirlos; i com que ja son més de les deu i encara que el director ingeniero de la casa volaora vullguera fermos el favor de que se quedaren creent que es veritat la mentira que li hem dit en el parte, que mos costa setse pesetes i quatre gallets grossos, manifestantli que si l' aviador o si ga don Evaristo té dolor de quixals, el mecánic s' ha trencat una cama, pos no té temps per a curar-se, vullc dir, pera contestar dient als seus «subornats» que siguen bons xics i que se queden en casa. (*Ha parlat molt rápidamente.*) Ai! Aigua! Aigua! Tinc un disgust!..

Pepe Si no parla, reventa. Aném cap a dins, marota!

Ros. Calle vosté!

Pepe Oi? Ací tots tenen els nervis alterats.

Dam. Sí, aném dins. (*Mig mutis esquerra.*) Ai! Si María no se torna tísica, me torne jo. Paraula! (*Mutis senyor Pepe i senyora Damiana per l' esquerra.*)

Ros. S' en van volant! Adiós milá... milacre de l' Amor! Ja no me case en éste. Tan templat!..

Dita y ELIES per l' esquerra

Elies Roseta.

Ros. Elies, ¿es de veres?

Elies ¿El qué?

Ros. Que s' en aneu.

- Elies Sí.
 Ros. ¿Huí?
 Elies Huí de matí.
 Ros. ¿A les onse?
 Elies En punt. Tenim eixa orde.
 Ros. ¿I si la xica se torna tísica?
 Elies ¿Quí? ¿Tú o María?
 Ros. Les dos alhora! (*Llagrimetes comiament.*)
 Elies No sigues tonta, tarongeta de vi-cieda. Don Evaristo, si també ha donat paraula, la complirà. Eixe si que es formal. Massa i tot. Escolta, Roseta de l' hort, jo tornaré si no me muic, ¿eh?
 Ros. Bueno, pos escriu.
 Elies Sí, dóna, no patixques. «M' acabe de morir. Hasta el cel. Resa per quí te volia».
 Ros. A vore si t' enrecordes de mí.
 Elies Conforme. Tú, Roseta de roser, busca 'm una cordeta per a nugar la maleta que está desfeta i s' en ix la xaqueta.
 Ros. Desseguideta.
 Elies Tarongeta redoneta! (*La pessiga.*)
 Ros. ¿Encara no has marxat i ja tor-nes? Pillol! (*Mutis els dos per es-querra.*)

MARIA y DON EVARISTO per la dreta

(*Ella porta una rosa al pit i en les mans una «sombrella». Vestix a la moda. Don Evaristo vestix, elegantment, tratge d' aviació. A l' entrar li pren la sombrilla de les mans i la deixa en la perja; després li agafa una ma i la senta en un sillonet. Ell, en molta calma, s' asenta al seu costat.*)

- Eva. ¿Me recordareu, María?
 Mar. Tota la vida! Sabeu ja de la meua franquesa. ¿I vós?
 Eva. Eternament. Si una desgraciá «pa-na» me feu baixar vora la vostra finca, fon un bé de Deu, porque us he trobat. Quí podria dir des-de allá dalt, desde l' invisible lí-nia de la nostra ruta aérea, que

baix el mantell verdós i fragant dels vostres tarongerals hi había una flor més de taronger, flor vi-va de viva carn rossa, palpitant i de tán rara hermosor, com sou vós. Us he trebat i el vostre re-cord serà pera sempre més l' es-trella inconeguda que 'm faltava en el camí que he recorregut en busca de la glória...

Mar. Evaristo! Eixes paraules omplin el meu ser d' un goig d' extremes delícies. Era cert el que jo som-niaba.

Eva. I qué somniaveu?

Mar. Cada día veia passar els nostres avións que desde la bella terra de França van cap a les ardentes ter-res del sud. Eren un puntet, llu-minós per a mí, que creuava la meua pátria, i en ell veia cada día un missager del meu Amor presentít.

Eva. María! Maribella!

Mar. Oh, qué lluny, vá! Oh, qué altís-sim, vá! No era possible que si la Amor viatjava en l' avió, puguera fixar-se en estos ulls que ansiosa-ment el guaitaven...

Eva. I l' Amor deixá el camí del cel per fer-vos felic...

Mar. Pero marxeu! (*Molt trista.*)

Eva. No pot ser d' atra manera. Mar-xaré. Y cada día que passe per este jardí de la terra, que nosa-tros be coneixém per el parfum de l' aire, faré baixar l' avió fins a besar les fulles fragants dels vos-tres horts, i a deixar-vos una pro-ba de la meua estimació constant.

Mar. I el día que sereu destinat a un atre país olvidareu la vostra esti-mada d' uns dies...

Eva. No, María, no. Us vullc, us ado-re. Huit dies de conèixer-vos i una eternitat per a estimar-vos.

Mar. Evaristo!

Eva. Tornaré, Maribella. He de tornar a per vos, no solamentes enamo-rat com ho soc ara, sinó en pos-sessió de la Gloria que busque. Vaig náixer pobre; soc fill d' hu-mils menestrals d' una vall dels

Pirineus, i seré digne de vós, dolça i bona Maria, quan puga oferir la tranquil·tat de la terra ferma i la fermesa del meu Amor.

Mar. No us molesteu si vos dic que soc rica.

Eva. Pero jo soc digne.

Mar. (*Explosió de goig i alçantse.*) Aixina te vullc: digne, temerari, honrat; en fi, Home.

Eva. Maria!

Mar. Te vullc! (*Apassionadament.*)

Eva. Bonica! (*S' han abraçat dolçament.*)

MÚSICA

Mar. Evaristo!...

Eva. Maribella!...

Es l' Amor qui ompli la vida; si el voler tu m' el negares moriria!...

Mar. Moriría!

Eva. Les paraules amoroses si el teu cor no les envia, al tornar, creuant els aires, Maribella, em mataria!

Mar. Besaré les teues ales!

Eva. Si 'm donares eixe goig!

Mar. Cadà dia!

Eva. Bés de gloria será el bés del teu amor.

(*Mirantse fit a fit.*)

Maria!...

Un beset, ara!...

Mar. Ai, no.

Eva. De despedida.

Mar. ¿D' Amor?

Els dos D' Amor.

Eva. Un beset que 'm donara la dolçor per poder omplir l' aire d' ilusió; tan ferment que 'm creara dolça inyor pel voler que ha florit dins del meu cór.

Mar. Un beset que donara la dolçor per poder omplir l' aire d' ilusió; tan fervent

que creara dolça inyor pel voler que ha florit dins del seu cór.

Eva. Tiranía de l' Amor no podré deixar-te mai. L' esperava i ja venia, cór obert, pel caminal.

Travessar montanyes regalades, planejar sobre platjes y mar i saber que en la terra te espera un voler que te fa somniar.

Mar. Travessar montanyes regalades, planejar sobre platjes i mar i saber que pels aires viatja un voler que me fa somniar. (*S' agafen de les mans.*)

Els dos Mira 'm els ulls jura 'm Amor etern. Te jure Amor triomfal com sol ixcut. Torna a jurar; de goig s' ompli mon cór. Me jura Amor fervent, Amor etern.

PARLAT

Eva. I me deixarás marxar sense el tebi contacte dels teus llavis?

Mar. No, que t' enportarás el bes i la rosa. (*Se desprén de la rosa que porta al pit, la besa, i li la coloca al pit de don Evaristo.*)

Eva. Gràcies, Maria, per el bes tot plé de cast Amor y per la rosa, encensa com una flama, com un cór abrandat de passió. (*Li pren les mans.*) Eres bonica i eres pura com la flor del taronger; eres valenciana! (*En entusiasme. Mutis, pasadament, per l' esquerra. Maria queda mirant-lo amorosa.*)

Mar. (*Interiorment*) Ditjosa jo, venç

turosa jo, perquè! Amor m' ompli de de goig i de tristor.

Dita i ELÍES portant una cordeta de cánem i seguidament ROSETA, nugada per la cintura en la mateixa corda. Ella se resistíx a entrar i ell estira cómicament

- Elies Passa, no sigues tonta.
 Ros. No sigues bestia, home.
 Mar. ¿Pero qué esteu argüint?
 Elies Com mos volém tant la nugaria a una ala de l' aeroplano i vindria en mí a Casablanca.
 Ros. Solta 'm; no vullc anar.
 Elies Aixina te s' en aniran els cels.
 Ros. No, que me marejaré.
 Mar. Pero qué dieu?
 Elies Es una brometa, senyoreta Marieta.
 Ros. M' ha nugat sense jo voler.
 Mar. Aixó no está be. (*La desnuga.*)
 Elies Pero si es que vol que me quede a la força.
 Mar. Elies ha de marxar, Roseta. Es presís...
 Ros. Ell m' ha donat paraula...
 Elies I li la torne a donar. Ara, que si ella vol vindre al moro... té el billet pagat.
 Ros. Al moro, no. Ai, quina pór!
 Elies Primer anirém al cél.
 Ros. Al cél sí que vullc anar, pero a peuet; per les meues cametes. Volant mai aplegaria; cauria en terra.
 Mar. Don Evaristo el deu necessitar a vesté, Elies. Entrá a l' habitació per arreglar les seues coses.
 Elies ¿Don Evaristo.? Vaig, vaig volant. (*Mutis esquerra.*)
 Mar. Roseta, més formalitat. ¿Quant trindrás entinament?
 Ros. Ai, Maria! ¿Pero tú saps si es templat eixe engrassa motors?
 Mar. ¿I ma mare?
 Ros. Dins está.
 Mar. Vaig dins. (*Marca el mutis.*)

Quant estiguen de marxa me crides.

- Ros. Conforme. Mentres, vaig a judar-li a tancar les maletes.
 Mar. Tin enteniment, Roseta!

Dites y TERESETA y ANGELA per el foro

- Ter. ¿Se pot passar? (*Ja están dins.*)
 Mar. Hola! Benvingudes les amigues.
 Ang. Qué guapa estás, Maria. (*Se besen.*)
 Mar. Senteu-vos.
 Ros. ¿Jo si que puc anar a lo que he dit?
 Mar. Si tens enteniment, sí.
 Ros. Pos ja vorás com ne tinc un casbás. (*Mutis.*)
 Mar. ¿Qué me conteu? (*Se senten.*)
 Ter. Mira, Maria; nosatros no voliem creure tot lo que diuen per ahí...
 Ang. Pero es tan gros...
 Mar. ¿I qué diuen per eixe poble?
 Ter. No res; romansos, ¿saps?
 Ang. Pero romansos pesadets, ¿saps?
 Mar. Murmuracións, ¿no?
 Ter. Sí, xarradories.
 Ang. Enveges, mentires, ¿saps?
 Mar. Calumnies, voldreu dir.
 Ter. Sí, sí; calumnies.
 Ang. Pero d' eixes que maten, ¿saps?
 Mar. I deuen embolicar a algú d' esta casa...
 Ter. Dóna...
 Ang. Nosatros...
 Mar. No voleu parlar, ¿eh? i veniu expresament a contarme-ho. Ja. M' han calumniat, ¿no? Estic tranquila. Desprecie als calumniadors. Qui té com jo la conciencia neta, no fa cas del qué diu la gent.
 Ter. Sí, pero...
 Ang. Jo ja li dia a ésta que no t' ho diguerem, ¿saps? Diuen que don Evaristo i tú...
 Mar. ¿Que mos volém? Es de veres. Som novios.
 Ter. Sí, novios; ja mos ho pensavem, aném.
 Ang. Pero com éll es casat..

- Mar. ¿Casat? (*Pausa durant la qual les amigues se miren, se'n riuen i diuen en el cap que «si».*) ¿Evaristo casat? M' enganyava! (*Interiorment.*)
- Ter. A nosotros mos ho han assegurat...
- Ang. I com te volèm tant...
- Mar. Casat! (*No ix de la propia torbació.*)
- Ter. I per a que sapies a qué atendret...
- Ang. ¿Saps? ¿Comprends?
- Mar. Si no es possible! Senyor! (*Suplicant*)
- Ter. Per aixó no plores
- Ang. Tú no fases cas de res. Sigues forta.
- Ter. Sí, pero els desengays...
- Ang. Aixó es molt corrent hui en dia.
- Ter. Son els homens tan roins...
- Mar. (*Transició. Resoltament i alçant-se.*) I les dónes... també! I les que se titulen amigues... més! I si son fadrines... pitjor! (*Pausa curta. I en ironia.*) Gracies, gracies. (*En gravetat.*) Gracies per el mal que m' heuve fet. I gracies també per el bé que, sense pensar, han vingut a fer-me.
- Ter. Encara voldrás estar enfadà en nosatros!
- Mar. No, dona, no; molt contenta. Puc estar-ho, i ho estic.
- Ang. Fes bé i no mires a qui. Eixos son els pagos.
- Mar. Tens raó, Angela. A voltes se fa un gran mal pensant que se fa un be. Totes les persones no mereixen eixe trate. Al manco, jo no me 'l mereix de tu. Pero no obstant, moltes gracies per la noticia. Adiós. (*Mutis les amigues parlant baixet, molestades.*) Deu meu, veritat que es mentira? (*Se senta abatuda.*)
- t' has enterat? Tinc una rabia!...
- Mar. A qui tens rabia?
- Ang. Si fora més alta!... Pero ja me la pagarà, ja.
- Mar. Qué t' han fet? T' ha pegat alguna xiqueta? Vine, contaliu a la teua germana.
- Ang. Casi rés! Que ha estat aci eixe Perot desvergonyit i el seu xulo matarrates i li han dit al señor Elies, el mecánic, que don Evaristo t' havia fet desgraciá.
- Mar. Perot en esta casa?
- Ang. Jo escoltava desde allí.
- Mar. Eixe deu ser l' autor de la calumnia.
- Ang. Jo no sé si la «columna» es de ell o no; pero vaig eixir en la teua defensa i... li vaig dir «mala sombra!»
- Mar. Mira que Perot difamant la noblesa d' Evaristo i la santetat dels nostres amors!?
- Ang. Qué díus que no te entenc?
- Mar. Ja ho ho sabrás, Angeleta. Ves, crida als pares.
- Ang. (*Marcant el mutis.*) Si torna a vendre... Pero ja el voré, ja, a la porta del casino ensenyant els calcetíns!... (*Mutis per la dreta.*)

Dita i ELIES, que porta una maleta i la deixa a un racó

- Elies Si no li sap mal, senyoreta María, deixaré aci la maleta.
- Mar. On vosté vullga, Elies.
- Elies Ara trauré l' atra, la de la cordeta. (*Mutis.*)

Dita i CARDO per el foro

- Car. Bon día.
- Mar. ¿A qui busca vosté?
- Car. A vosté, María.
- Mar. ¿Í que vol de mí un home que no conec?
- Car. Vosté me coneix, com me coneix
- Dita i ANGELETA, per la dreta
- Ang. María, María. Ai, ¿estás plorant?
- Mar. D' on vens tan suadeta? (*Aparenta tranquilat.*)
- Ang. I tu perquè plores? A qué també

- tota la població. Soc Cardo. I vinc de part del meu amo. .
- Mar. ¿Quí es el seu «amo»?
- Car. Ja ho sap que es Pere, Perot, el que está enamorat de vosté i vos-té desprécia...
- Mar. En tota l' ànima!
- Car. Maria, que vosté está ofuscá. Ell la vol en deliri. I desde que eixe aviador ha entrat en esta casa, que ell no té tranquil·tat, no viu, i els cels li rosseguen el cór.
- Mar. I li embruten la llengua.
- Car. Es el voler, Maria. La té a vosté clavaeta al mig del cór.
- Mar. Clavá en un punyal me té sense deixar-me ni a sol ni a sombra. Pero es igual. Pot vosté retirar-se. Asco me dona seguir parlant d' ell.
- Car. (*Avansant amenasador*) Pos vosté serà d' ell... o de ningú! Resolga! (*Acció de traure un arma.*)
- Mar. Assessinar-me! Desgraciats! (*En molt d' aplom.*)
-

Dits i ELIES en una atra maleta que, al vore a Cardo, la deixa caure, rápit

- Elies Oi, aixó es aquell d' abans! (*Li pega un colp de boxa.*)
- Car. Ai, les barres!
- Elies Defensat, colillero, que ací está Paulino (*Un atre colp.*)
- Mar. Elies, per l' amor de Deu!
- Elies Marca, home! D' un colp baix te deixe «grogui».
- Car. Ai, els quixals!
- Mar. Pare! Mare! Evaristo! (*Elies s' entusiasma pegant d' espales a foro, evitant la fugida.*)
-

Dits i don EVARISTO, senyor PEPE, s'enyora DAMIANA, ANGELETA i ROSETA

- Pepe ¿Qué passa?
- Elies Covart, que te deixe k. o.
- Eva. Prou, Elies, (*Agafa pel brás a Cardo, que vol fugir.*)
- Dam. ¿Qué sossoix?
- Ang. Maria!
- Ros. Ma que eres valent, Elietes! (*Tots al mateix temps.*)
- Elies Este santiroto de palla que ha vingut a insultar a la senyoreta sense saber que soc el cempé de la Companyia.
- Ang. Tinga, un bés de premi. (*El besa alegantment.*)
- Eva. (*A Cardo*) Sapia vosté que a la senyoreta Maria no la pot insultar ningú sense que insulte als meus sentiments més íntims.
- Car. Jo també tinc dret a parlar després de recibí una tanda d' alivio. Jo soc un home; vosté es un atre home, pero jo no mai he enganyat a ninguna fadrina.
- Pepe ¿Qué?
- Dam. ¿Eh?
- Eva. Ni jo. Expliques ara.
- Car. M' explicaré, encara que tinc la llengua partida. Vosté es casat a França. (*Estupefacció. Tots s' exclamen al mateix tempst*)
- Eva. ¿Jo?
- Elies Calla, vívora!
- Ang. ¿Ell?
- Pepe Casat?
- Dam. Don Evaristo!
- Mar. Senyor!
- Car. Per a que se fien dels forasters! (*En aire triomfador.*)
-

REPARTIDOR de TELEGRAFOS

- Rep. Don Evaristo Fournier?
- Eva. Servidor.
- Rep. Un telegrama. (*L' entrega i s' en va. Mentres el llig se fan grupos i comentaris. Maria i Angeleta ploren.*)
- Ros. Açó si que son desgracies mai vistes, açó!
- Eva. Jajajá. (*Riu i totes les cares se animen manco la de Cardo, que pren una expresió de vengança.*)

Ja està tot aclarit. Jo no sé com, pero este desgraciat s' ha enterat d' una noticia... i ha equivocat la punteria. Escolteu. «Enterà de averia vora Castelló, me falten notícies exactes. Me comuniquen que aviador salvat i mecànic grave en hospital. El menudet està malalt, pero vaig a eixa primer tren. Prepare a Elies la arribá de la seua esposa, Leonor.» Que els pareix? (*Asombrats, tots miren a Elies.*)

- Elies Maia bomba! Estes dones!...
- Ros. Casat i en un fill! (*Plora molt fort.*)
- Mar. Roseta!
- Ros. M' enganyava!
- Eva. Calavereta! (*A Elies agafant-lo d' una orella.*)
- Car. Ja día jo que aci havia gat en sac. (*Mutis foro.*)
- Elies Perdó, don Evaristo!
- Eva. Quan serás home formal? Allá on vas te fás novia.
- Elies Pero... si son tan guapes les valencianes!
- Eva. Pero eres casat. Te perdona el mal que has fet a Maria si Rose-ta te perdona.
- Ros. A mí lo que me dol... es la burla.
- Elies No ho faré més, Roseta.
- Ros. Qué mentirosos que son els ho-mens.
- Mar. Perdónalo. Debém de tíndre bon cor.
- Ros. Pos... perdonat i que no fassa pa-tir més a la dona i al fill.
- Pepe Ara me fique jo. Entre tu i el mecànic qué ha hagut?
- Elies No rés, senyor Pepe. Jo li día que era fadrí... de mentiretes.
- Dam. Res més?
- Ros. Res més. Si li pareix poc... Ai! (*Mutis somicant.*)
- Dam. Ah! Me pensava...
- Pepe No ha passat res! Comforme en el perdó!
- Eva. Senyores, es hora de marxar i la tempestat es aclarida. Senyor Pe-pe, senyora Damiana: he de ma-nifestarlos, además de tot l' agrai-ment per lo bé que s' han portat

en nosatros, que jo estime, en amorosa adoració, la filla de vos-tés.

- Dam. Vosté dispense, pero...
- Mar. Mare!
- Eva. Qué?
- Pepe No fiques la patal!
- Dam. Pero... que ja mos ho pensavem.
- Eva. I els pareix bé el nostre amor?
- Pepe Si vostés se volen...
- Elies Ja volarán, ja; i alt!
- Dam. Per mí...
- Eva. Tornaré. Me deixe en esta casa el meu cor i m' enduc el de Ma-ria.
- Dam. Jo... no sé... qué contestar (*Mig plorant d' alegria.*)
- Pepe Be, be, be. El temps dirá. En marxa, tots. (*Agafa una maleta. Elies l' atra i van fent mutis man-co Maria i Evaristo que queden contemplant-se i sense forces per a despedir-se. A l' estar asoles, reaccionen.*)

MÚSICA

(*Recitat sobre la música.*)

- Eva. Adéu, terra valenciana,
bell jardí de tarongers;
la de mar sempre blavosa.
la del límpid blau del cel;
la del sol que tot ho daura,
la de la llengua de mel.
Adéu, terra valenciana,
la que el cor d' Amor m' ha encés.
-
- Adéu, dóna valenciana,
fresca rosa del roser;
la de la boca menuda,
la dels ulls negres i bells;
la de la cara bonica,
la que canta com l' ocell.
Adéu, dóna valenciana,
la que el cor d' Amor m' ha encés.
-
- Adéu, tú, dolça Maria,
estrelleta del meu ser.
(*Transició. S' ou, al lluny, el roïdo d' un motor.*)
L' avió ja se tremola
desitjant l' espai imméns.
En les ales sempre obertes
pujarém caní del cel.

Adéu, tú, dolça Maria,
la que el cor d' Amor m' ha encés.
(S' agafen de les mans i incons-
cientment se besen silenciosa-
ment.)

Tornaré.

- Mar. Me moriria
si ja no tornares més.
Eva. Tornaré! Pel nostre amor!
Mar. Tú que vas prop dels estrels
porta 'm goig i Amor.
Eva. (Des del foro.) Adéu!
Mar. Adéu! (Mutis Evaristo. Maria do-

na unes passes cap a la porta i se
deté emocionada.)

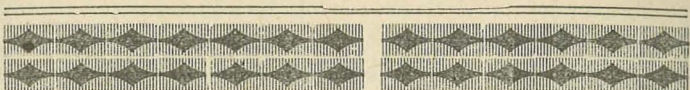
Dits y ROSETA molt trista

Ros. ¿Han marxat?

- Mar. Roseta!
(Sospirant i desahogant el pit.)
Es l' Amor, camí del cel!
(S' abracen. Ploren en silenci les
dos. Quadro. Baixa, lentament, el

TEL Ó

Transformació urbana de València

(CONTINUASIÓ)

LA PURITAT Y SEN CHAUME

Este convent fon el primer fundat en València per el rey don Chaume, pues feta la conquesta d' ésta, s' establí en un chicotet palau qu' havia chunt a la plasa de Menicil, (1) en el cual fundá la Cofradía de Sen Chaume en el mes de novembre de 1246 e instituí en ella a les *penitents de Cristo, chermanes d' els cautiús y esclaus*. (2)

El primitiu convent de la Puritat fon instituí per l' expresat rey en un ermitori qu' havia en la rostaría de l' Alcudia, prop de la Porta d' Alcántara, dita anteriorment de la Calderería, en l' añ 1250.

Aná ampliant els seus dominis hasta l' estrém de ser, quisá, u dels més importants de tota València.

La iglesia fon edificá en 1307 y el campanar en 1320.

Cuant l' ensanche de la siutat prengué gran aspecte este convent, y més al convertír tota l' Alcudia (3) en arteria prinsipal, pues al desviarse el

(1) Manises, huí en día. La paraula *Menicil* significa, en árabe, lloc de noble asiento o señoriu. De *Menicil* vingué *Manises*, segóns consta en el repartiment fet per el rey don Chaume al donarlo, en la seua conquesta, a don Artal de Lluna.

En l' actualitat se diu *Manises*, y de la historia d' esta magnífica població, eminentment industrial, ya parlarém en el lloc que li corresponga més avant.

(2) Orde Franciscana.

(3) El Tros-Alt. El declive de l' Alcudia es, actualment, la Bolsería.

ríu se transformá tota la Vega del Moro Vell, desde la costa de la Sequia Fonda hasta el Mur de la Boatella, en Mercat de comestibles.

Construídes les noves muralles per la ronda de Quart, hermozechá els seus terrenos el referit convent que, situat paralelo a la Bolsería, enfrontaba la seua porta prinsipal al Tros-Alt, tenint la iglesia en lo que huí es carrer del Rey don Chaume, y el campanar en l' área del actual Teatro de la Prinsesa, vora al carrer dels Carders, huí en día carrer de Murillo.

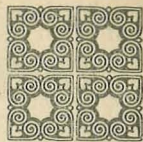
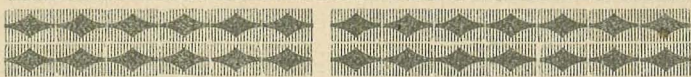
Se reformá en els segles XV y XVII y fon derruít en 1837 a la clausura d' ordens relichosos, passant les seues monches al Convent de la Trinitat, hasta qu' en febrer de 1854 se les habilitá el local de la Cofradía de Sen Chaume que, com ya ham dít, fon morá del rey Conquestaor.

En un prinsipi esta comunitat portá el nom de Santa Isabel, y en 1534, Clement VII, les permití se nomenaren de la Purísima Consepsió, en privilechi exclusiu, per lo cual impediren a les de la Encarnació que prengueren igual nom.

Dels terrenos que ocupaba este Convent de la Puritat se construien les mansanes y carrers de la Conquista, Rey don Jaime, y Moro Zeit.

SANTA TECLA

Diuen alguns cronistes qu' al rematar en el segle IV la persecusió contra els cristiáns, qu' éstos alsaren un

temple, en bé de gracies, en el lloc que, habent segut palau de Daciano, fon santificat en el martiri de Sen Visent de la Roda.

Después de les visisituts consiguents a la dominasió sarrasénica, y tornat al poder dels cristiáns, el erchiren capella sagrá, denominantlo, anys después, al adquirirlo els clérigs de Tarragona, de Santa Tecla, en record als martiris qu' els hereches donaren a esta Santa y a Sen Visent Márter, tan iguals en la constansia y fé com vituperats per els fariseus. (1)

(1) Santa Tecla fon gloriosa protomártir de les dónes cristianes y hermosa doncella, natural de Iconio, siutat de Licaonia, que sent promesa pera esposa de Tamirio, (A) cuant conta-ba en 18 anys d' edat, oí la predicasió del apóstol Sen Pau sobre la vírchinitat, moventse a fer-se cristiana y a renunsiar al matrimoni pera consagrarse a Chesucrist, en cuyo propósit la confirmá el Sant instituintla en la fé y batechantla.

Al saber sa mare el cambi de sa filla, li hu notificá al chove promés, y veent que no podíen ferla retrosedeixer, l' acusá ella mateixa, sa mare, davant del procónsul, condenantla éste a les flames, que una tempestat, presentá de sopte, les va apagar. Portá, después, al procónsul de Antioquia, fon duta nueta al anfiteatro, on saltant uns lleóns se postraren éstos a sons peus llepantla en mil carisies. Tirá dins d' un caldero inmens plé de víbores venenosas, baixá foc del sél y les matá. Nugá a 2 bous bravíus, als que irritaben en garroches enseses pera que la destrosaren, els bous no. li causaren dañ algú. Y com el poble admirara el poder de Chesucrist, se li deixá lliure, y ella se retirá a un monte veí de Salesia, on entregá a la orasió y penitensia vixqué dirichint a varies donselles y convertint a molts chentíls hasta els 90 anys de edad, en que morí en 111.

Fon sepultá en la dita Silensia, y tota Cataluña selebra son festa en gran divertiment.

En la Catedral de Tarragona se veneren reliquies d' esta Santa.

(A) Tamirio, besnet de Tauro, pretenent a la corona de Livia.

En 1560 pasaren a este convent les relichosas de Sen Chusep, de Beniferri, que avans estaben en el de la Corona, d' esta siutat.

Al costat d' este convent estava la presó de Sen Visent, y chunt a ésta un torreó qu' encara subsistía al temps de la demolisió del convent y baix del cual estava la Capella del Cristo del Rescat, que les monches s' endugueren per ser de molta venerasió.

En el lloc qu' ocupaba el Tras-Sagrari estigué la casa natalisia del beato Nicolás Factor (1)

En 1837 se acolliren en este convent les relichosas del de la Esperansa, per la supresió del Colechi de Sen Fulgencio, que les servía de casa desde 1812, en que fon demolít son antic monasteri, y al demolirse este de Santa Tecla en 1868, pasaren totes al de

(1) El beato Nicolás Factor naixqué en Valensia el día 29 de chuñ de 1520 en el carrer del Tras-Sagrari de Santa Tecla, en unes cases propietat del canonche don Miquel Ribelles, cuyes cases y carrer desaparegueren al fer l' ensanche de la plasa de la Reina y obrí el carrer de la Pau. Pot acomodarse el trasat d' aquell carreró al que huí se diu de Luís Vives.

Fon fill de pare italiá y de mare valensiana, natural de Albaida, els quals el criaren en el sant temor de Deu.

Als 16 anys prengué els hàbits de Sen Fransés e ingresá en el Convent de Santa María de Chesús, en cuya orde fon Sant baró y elocuent mestre.

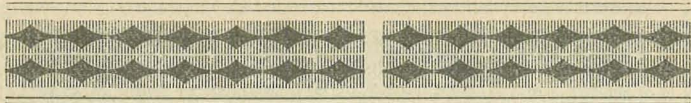
Va ser exselent llelí, poeta, pintor, músic, y profesor d' orgue.

Per el temps fon confesor de les Descalses Reals de Madrí.

Morí en 23 de desembre del añ 1583 después d' una vida eixemplar de pobresa y penitensia.

Fon beatificat per el Papa Pío VI.

En Patraix, chunt al extingúit convent de Chesús, huí Manicomio Provinsial, té un carrer posat a son nom.

Santa Catalina de Sena, menos les d' este últim convent que, habent adquirít en 1880, per mig de compra, el de Sen Visent de la Roqueta, se traslaldaren a ell en tota la comunitat.

De lo que fon convent de Santa Tecla y carreróns adyasents se construí la actual mansana del Café Siglo y Casa Singer, se li doná amplítut a la plasa de Santa Catalina creant la de la Reina, y s' obrigueren els carrers de la Pau y de Luis Vives.

En l' actualitat encara existíx en el

carrer del Mar el Forn de Santa Tecla, famós en confitures y pastisería, y chunt a éste un carreró asucat qu' era la prolongasió del extingít convent.

La Valensia nova se manifesta rica y hermosa sobre l' angostura de la siutat vella que poc a poc va transformantse en moderna y laboriosa capital.

R. GAYANO LLUCH
(VINATEA)

(Se continuará)

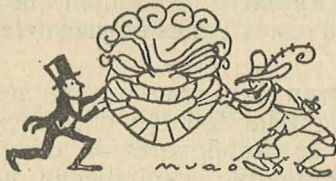

A la "Unión Musical", de Valensia, en el XII aniversari de la seua fundació

Valensia huí se sonríu.
Valensia huí 's vist de gala.
Mireula, contenta viu
alentant en son caliu
als seus fills. ¡Com se regalal...
Per totes parts l'alegría
la reblíx. De goig rebenta.
Y es que ha arribat este día
gloriós, com ella el volía,
y per aixó está contenta.
¿No sentiú en vostres ulls
al escoltar sons murmulles
que de llágrimas se plenen?
¿No sentiú qu' els píts alenen
enchíts de patris orgulls?
Esta clar que hu sentirieu.
Sou tots com yo; tots chermans
que a vostra mare adoreu
com a una Mare de Deu,
com volen els valensiáns.
Y Valencia, nostra mare,
la que mos fuig dels perills,
rogant a Deu mos ampare.
La que res fá que se pare
pera poder dirnos fills.
Cuant fém pa qu' el món la vecha
y al mirarla senta envecha
de sa gloria y esplendor,
entonses en lletres d' or
en sa historia escriú la fecha.
Pa d' aixó va vindre un día
qu' un grapat de valensiáns
s' uniren en alegría
pera fer valensianía,
y huí 's cumplixen dotse añs.
Nostres pares varen ser

els que pensaren primer
qu' a Valensia es deu honrar,
y esta Unió, qu' al treballar
fon tot quant pogueren fer.
Pobrets, pero valensiáns,
a Valencia li ofrenaren
el frut de les seues mans,
y d' un treball sens descans,
esta Banda qu' ells formaren.
Vosatros sou els seus fills.
Habeu sabut reflejar
d' aquells pares el pensar
com reflejen els espílls,
y asó es digne d' alabar.
La Banda viu floreixent.
Valensia es mostra agráida,
y conforme aneu creixent
findreu llores en augment.
Valensia estarà engrandida.
Seguiu llaborant per ella,
treballant com una abella
treballa per fer la mél,
y aquells pares, desde el sél
dirán: ¡La Bandeta aquella!
D' alegría plorarán
al vórevos tan chuntets,
y desde allí resarán
pera que aneu sempre avant,
aquells grans valensianets.
Seguiu la marcha triunfal
per la Valensia immortal
y en vostres pares pensant,
y digau fort y chillant:
¡VIXCA LA UNIÓN MUSICAL!
V. COLLADO LÓPEZ
Valensia, 13 novembre 1928

TEATRALERIES

El dillúns de la present semana se celebrá un banquet-paella en honor dels autors Paco Barchino y Vicent Gallego per l' éxit creixent de son revista «El Pardalot de San Chuán» que se representa en gran aplauso en el simpátic teatro Saló Novetats, on s' agoten, casi diariament, les entraes.

Tingué lloc éste en la famosa tenda del Mallac, y la reunió fon familiar y plana, al cual acudiren belles señoretas, la Compañía del expresat teatro, y numeroses personalitats en el camp de les lletres.

El motiu d' este banquet-paella fon la selebrasió de les 100 representacions de tan bonica obra, y nosatros, que ya s' adherirem de tot cór, anhelém atra minchá pera cuant fasa les 200.

La enhorabona als autors y a la empresa, y que el nostre orácul no marre.

L' Agrupasió Artística de Pepe Soriano seguix alcansant grans éxits en cuants teatros de la comarca actúa.

Después dels de Burchasot, Godela, Paiporta, Paterna y atres, senta sons reals en les Sosietats Valensianes de la Filarmónica Obrera, Juvenal, y Ateneu Valensiá «Los XX».

Cosechen grans aplaudiments y el públic ix satisfet de la inmillorable in-

terpretasió que donen a cuantes comedies representen.

Vacha, per tal llabor, nostre parabé, y sapien que manen de tots els de **TEATRO VALENSIÁ.**

De Gandía nos comunicuen lo siguiente:

En molt bona entrá se celebrá en el Teatro Serrano la funsió organisa a benefisi de la falla que ha de erchirse en el Paseig de les Germanies, prenent part en ella els elements que componen el Cuadro Cómico-dramátic d' esta siutat. Se estrenaren dos obres titulaes «El llop de l' horta» y «Perque la vida es aixina», de les quals es autor el chove primer actor de dit Cuadro, don Rafél Bigné Fink.

«El llop de l' horta» es una obra purament hortelana, en cuyos paraches, nos recorda molt a «La Barraca», de Blasco Ibáñez, encá que la hilasió es distinta. Té moments verdaerament dramáticos, y se apresia el esfors del autor al voler portar a la essena un asunt de la vida campesina argumentat admirablement y en efectes que interesen.

La estrená en según lloc, del mateix autor, cuyo títul es «Perque la vida es aixina», es un sainet en algunes gotes dramátiques, en el cual se apresien les facultats del señor Bigné com a saineter més que com a dramaturgo. Els tipos que mos presenta l' autor en este sainet están molt ben observats, sobre tot el gran «Makinley» y el Boticari «Dulces Meneos».

Está tota l' obra ben hilvaná, té gracia e incheni, lo que posa de ma-

nifest el autor que es un bon coneixedor del teatro.

El señor Bigné, que a més de autor es un notable comediant, prengué part en estes dos obres, y si aplaudida fon son llabor com a intérprete, machor ho fon com autor, que al final de cada acte se va vore obligat a eixir al proseni, requerit per el distinguit públic que había en la sala, chuntament en els demás elements del Cuadro que, colaboraren al éxit, destacantse entre ells les señoretas Mascarell, Pérez, García, y Andrés, com igualment els señors Roig, Sesé, Ferrándiz, Lacasa y Contreras. Els demás, molt asertats. Total: Un bon éxit que no dudém ha de servir de estímulo al autor y artistes, pera mampendre atres coses, y més grans.

Enhorabona a tots.

També ha quedat constituïda en el Sentro Unió Musical de Gandía, una selecta Agrupasió Teatral, al front de la qual figura el inspirat mestre y competent artiste don Josep Gea, director de la Banda Munisipal d' aquella poblasió.

Este Cuadro Artístic se proposa fer sarsueles valensianes, mescolant alguna comedia o revista lírica, entre les quals figura l' obra de gran éxit, eminentment comarcal, titulá «Valensia la Chica o les apariensies engañen».

Tots els seus components son excelents afisionats, alguns d' ells de gran valia, y d' esperar es qu' estes obres obtinguen un éxit resonant y mereixcut doná a la inmillorable interpretasió que poden tindre.

Nostra felisitasió per alvansat y

hasta el número próxim, en que parlarem d' estes Peñes en més detensió.

De gran éxit pot conseptuarse la funsió que ha donat en el Teatro Moderno de Rafelguaraf la compañía valensiana que capitanecha nostre estimat amic y aplaudit compañero Ricardo Fuster Miralles, chove tot voluntat y valensiania.

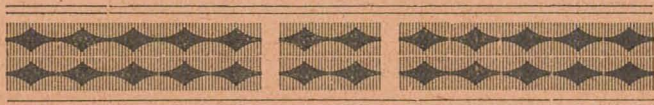
Después d' inaudits esforços ha pogut vores realisat l' anhel de tindre en esta poblasió una compañía valensiana que cultive nostre teatro casi semanalment.

Mensió d' honors mereix este Cuadro Artístic per la seua constansia y laboriositat, tot ell integrat per entusiastes afisionat al art excels de la esena, pero párrafo apart li pertoca al gran amic y autor Ricardo Fuster, home tan plé d' esperances y fermea com de condisións envechables pera ser molt en la vida cultural d' aquell simpátic poble.

Son última producsió «La festa del poble» ha segut d' un triunfo tan resonant y positiu, que manquen els elochis que pugám ferli desde nostra revista.

Nostre aplauso se mereix per dos bones cualitats que poseix: La primera, per son constant defensa en favor del nostre teatro, y la segón per son aportament essénic a éste, en son estudi y treball, produint comedies de reconegut asert y aplauso.

A éste, com als compañeros que integren l' Agrupasió Artística de Rafelguaraf, els enviém nostre saludo, y espesialment a les chicones qu' en son bellesa contribuïxen al esplendor y brillantés d' estos actes.

Que cundixca l' eixemple y que guañen bon molló de duros.

D' Alcoy mos donen dos notisies que mos omplin de satisfacció y orgull.

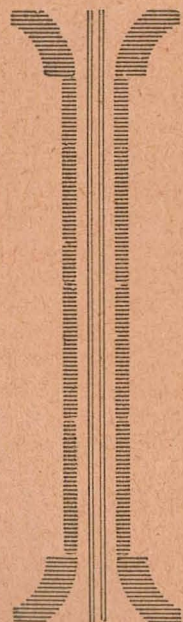
Estes son qu' ha donat coméns la temporá teatral en les Sosietats Artístiques Colegi Dominical y Sentre Obrer, en les quals han cosechat molts aplausos en la interpretasió de les comedies de debut.

No nos han sorprés estes referensies halagaores per quant ya sabíen lo molt que valen y es mereixen les dos expresaes Agrupasións, pero pe-

cariem d' inchusts si no remarcarem así l' actuasió enorme del Grupo «Talia», que tan grans parabéns cosecha en cuantes funsións dona, totes en asert y bon gust.

D' esta última cap fer un chicotet elochi, molt mereixcut y sinser, de les señoretas Pujalte y Gadea, y dels chovens Miralles, Sellés y Colomer que matisaren el seu treball en una perfecció y maestría poques voltes doná en esta clase d' Agrupasións.

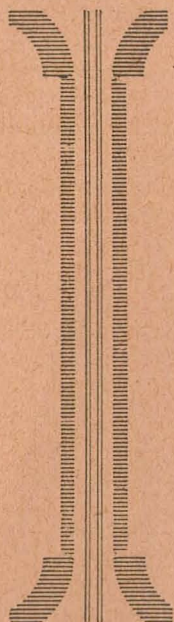
S' oferim, com sempre, a estos dos Cuadros, y esperém que mos tinguen al corrent de cuantes velaes donen en la present temporá, sempre qu' estes siguen valensianes.

ES Vd ARTRITICO
PADECE DE REUMA
TIENE GOTA
isii

CON EL USO DE LAS
MARAVILLOSAS AGUAS DEL
BALNEARIO DE BELLUS
QUEDARA CURADO
TEMPORADA OFICIAL
DEL 1º JUNIO AL 31 OCTUBRE

INFORMES y FOLLETOS Embajador Vich 1 Valencia-Telef° 852
y en el Balneario el Sr Administrador
Prov.ª de Valencia Distrito de Játiva-Telef° 63

Bar Champagne

*Confitería y Pastisería- Espumosos -Grans surtits
en Caramelos y Bombóns—Obchectes de fantasia
propis pera regals—Selecte dols sec y repostería—
Fábrica y depòsit del tan renombrat y exquisit*

CARAMELO FAN-FAN

Baixá de Sen Fransés VALENSIA

**Gran Taller de Reparacions de tota classe
de Máquines d' Escriure**

Lloguer de máquines noves a pesetes 15 al mes
RES DE CHANQUES

MIQUEL VILAR

CASA URANIA

MAI 2 cat Salva